

LIETUVOS NACIONALINĖS MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKOS
2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2025 m. vasario 11 d.
Vilnius

VADOVO PRANEŠIMAS

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka yra integrali valstybės informacijos politikos, kultūros, švietimo, mokslo, ekonomikos pažangos dalis. Vienas pagrindinių strateginių jos tikslų – kurti visiems atvirą, įtraukią informacinę ir kultūrinę erdvę. Nacionalinės bibliotekos pagrindinė strateginė kryptis – vertės kūrimas visuomenei, prisidedant prie Lietuvos visuomenės pažangos spartinimo ir valstybės tarptautinio konkurencingumo didinimo.

Ataskaitiniais metais pasikeitė Nacionalinės bibliotekos vadovas. 2024 m. balandžio 15 d. bibliotekos generalinio direktoriaus pareigas pradėjo eiti Aušrinė Žilinskienė. Esminis naujosios generalinės direktorės siekis – Nacionalinei bibliotekai vykdant veiklas ir projektus, teikiant paslaugas orientuotis į kokybę.

Apžvelgus 2024 m. Nacionalinės bibliotekos veiklą, galima konstatuoti, kad organizacija per ataskaitinį laikotarpį prisidėjo prie valstybės kultūros politikos įgyvendinimo, plėtojo partnerystės strategijas, daug dėmesio skyrė visuomenei ir valstybei kuriamai vertei užtikrinti.

Pagrindiniai minėtini bibliotekos pasiekimai

Strateginiu tikslu ir toliau išlieka aukštą pridėtinę vertę visuomenei kuriantys Nacionalinės bibliotekos projektai. 2024 m. sėkmingai įgyvendintos suplanuotos projektų „E-kultūros platforma (vieningas suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros ir audiovizualinio turinio, elektroninių paslaugų ir sklaidos portalas)“, „Kultūros paveldo informacinių sistemų konsolidavimas ir modernizavimas“ ir „Kultūros sektoriaus bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų tobulinimas“ veiklos. Daug dėmesio buvo skirta ir tinklaveikiai, efektyviai projekto partnerių bendradarbiavimo užtikrinimui.

2024 m. į Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą integruoti Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos, Kultūrinės edukacijos informacinės sistemos, Virtualios kultūros paveldo informacinės sistemos duomenys ir Lietuvos bibliotekų statistinių duomenų archyvas.

Bendradarbiaujant su Valstybės duomenų agentūra (toliau – VDA), sukurta ir ištestuota moderni Lietuvos bibliotekų statistikos duomenų surinkimo sistema. Ši sistema užtikrins, kad statistiniai duomenys būtų tiesiogiai suvedami į VDA serverius, leidžiant naudotis pažangiais duomenų analizės įrankiais, pagerinti sprendimų priėmimą ir efektyviau panaudoti turimus duomenis kasdienėje bibliotekų veikloje.

Nacionalinės bibliotekos veikla tarptautinėje arenoje

Aktyviai dalyvaujama tarptautinių bibliotekas vienijančių organizacijų: Tarptautinės bibliotekų asociacijų ir institucijų federacijos (IFLA), Pasaulio nacionalinių bibliotekų direktorių konferencijos (CDNL), Europos nacionalinių bibliotekų direktorių konferencijos (CENL), organizacijos „Bibliotheca Baltica“ veikloje. 2024 m. į „Bibliotheca Baltica“ organizacijos valdybą išrinkta Nacionalinės bibliotekos Dokumentinio paveldo tyrimų departamento direktorė dr. Jolanta Budriūnienė. Nacionalinė biblioteka buvo atstovaujama Brisbane (Australija) vykusiame Tarptautinės bibliotekų asociacijų ir institucijų federacijos (IFLA) Informacinės ateities susitikime (*Information Futures Summit*), kuriame pasaulio bibliotekų asociacijų atstovai tarėsi, kaip, sutelkiant įvairių specialistų kompetencijas, dirbti kartu, kad būtų greičiau įveikti šių dienų informaciniai iššūkiai.

Nacionalinė biblioteka inicijavo Lietuvos viešųjų bibliotekų pristatymą Europos bibliotekų dienoje Europos Parlamente Briuselyje, kuriame dalyvavo Apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos ir Lietuvos bibliotekininkų draugijos pirmininkės.

Nacionalinės bibliotekos komanda ataskaitiniais metais taip pat dalyvavo Latvijoje vykusiam Baltijos šalių nacionalinių bibliotekų seminare „LiLaEst 2024“.

2024 m. darbotvarkėje ir toliau itin svarbi išliko Ukrainos tema. Dalis II-ojo Lietuvos ir Ukrainos bibliotekų forumo „Bibliotekų vaidmuo sprendžiant demokratinės visuomenės iššūkius“ renginių organizuota ir Nacionalinėje bibliotekoje. Toliau tęsiama frontui skirtų žvakių gamybos iniciatyva.

Mokslinė ir leidybinė veikla

Nacionalinė biblioteka jau ketvirtus metus teikė darbus Lietuvos mokslo tarybos (LMT) ekspertų vertinimui. Tarybos ekspertai palankiai įvertino visas 36 Nacionalinės bibliotekos teiktas publikacijas. Teikta 4 komunikacijos ir informacijos, 14 filologijos ir 18 istorijos ir archeologijos mokslų publikacijų. Išskirtiniu įvertinimu pasižymėjo mokslo taikomieji darbai – bibliografijos rodyklės.

Nacionalinė biblioteka toliau sėkmingai vykdė knygų leidybos veiklas. 2024 m. daugiau dėmesio skirta leidybinės veiklos viešinimui – dalyvauta 14 knygų mugių ir kitų viešųjų renginių. Svarbu paminėti, kad portalo *15min* metų knygų rinkimuose geriausia verstine negrožine knyga tapo Nacionalinės bibliotekos Mokslo ir enciklopedijų leidybos centro išleista Orlando Figeso knyga „Natašos šokis“.

Paminėtini renginiai

2024-aisiais minėtas ir Nacionalinės bibliotekos 105-metis, buvo organizuotos įvairios veiklos tiek darbuotojams, tiek plačiajai visuomenei. Renginiai skatino bendruomenės telkimą, bibliotekos misijos pabrėžimą ir fondų sklaidą. Bibliotekos darbuotojams organizuotos stalo žaidimų popietės, filmų peržiūros, alumnų vakaras ir šventinis apdovanojimų renginys. Plačiajai visuomenei pristatytas virtualus turas „Nematoma biblioteka“, reprezentacinis leidinys „Ex libris Bibliothecae nationalis Lituaniae“. Bibliotekos lankytojams taip pat buvo organizuota įvairių veiklų gausi renginių savaitė, tarptautinė mokslinė konferencija „Atminties institucijos ir valstybė“.

Nacionalinė biblioteka taip pat prisidėjo prie istorinių šalies įvykių paminėjimo: vienas ryškesnių pavyzdžių paroda *#mES20*, skirta Lietuvos narystės Europos Sąjungoje 20 metų sukakčiai, kuri pasakoja apie ilgą ir sudėtingą kelią, kurį atkūrusi nepriklausomybę nuėjo Lietuva, siekdama integruotis į Europos Bendriją. Parodos lankytojai turėjo išskirtinę galimybę pamatyti Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą sutarties originalą ir rašiklį, kuriuo pasirašytas šis istorinis dokumentas, taip pat kitus artefaktus, siejamus su istoriniais procesais. Paroda šiuo metu keliauja po Lietuvos viešąsias bibliotekas.

Aušrinė Žilinskienė

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
generalinė direktorė

I SKYRIUS

STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

1 lentelė. Veiklos tikslo „Plėtoti Lietuvos bibliotekų sistemos veiklas, kultūros ir mokslo institucijų sąveiką, duomenų kaupimą ir apdorojimą bei stiprinti informacines ir kultūrines visuomenės kompetencijas“ poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2023 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2022 metai	2023 metai	2024 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1. E-08-001-11-01-01 Lietuvos publikuotų dokumentų archyvinio fondo surinkimo pilnumas (procentai)	84,5 (2016)	95	101	103	95	Netaikoma	Netaikoma
1.2. E-08-001-11-02-01 Virtualioje elektroninio paveldo informacinėje sistemoje (VEPIS) prieinamų Lietuvos bibliotekų suskaitmenintų ir skaitmeninių kultūros paveldo objektų dalis (procentai)		13,01	56,6	187,60	98	Netaikoma	Netaikoma
1.3. E-08-001-11-03-01 Lankytojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis indeksas (procentai)	88,6 (2020)	86	-	89	90	Netaikoma	Netaikoma

Duomenų šaltinis: Nacionalinės bibliotekos padalinių veiklos ataskaitos

Pažymėtina, kad Nacionalinės bibliotekos veiklos tikslo poveikio rodiklis „Virtualioje elektroninio paveldo informacinėje sistemoje (VEPIS) prieinamų Lietuvos bibliotekų suskaitmenintų ir skaitmeninių kultūros paveldo objektų dalis (procentai)“ buvo viršytas (įgyvendinimo proc. – 191). Atnaujinus VEPIS sistemą, užtrukus techninių sutrikimų šalinimui, tik 2023 m. spalio mėn. sudaryta galimybė publikuoti ankstesniais metais bibliotekų suskaitmenintus periodinius leidinius. Šio tipo dokumentai sudaro didžiąją dalį visų bibliotekų suskaitmenintų dokumentų. Ataskaitiniais metais VEPIS sistemoje buvo publikuojami projekto „Visuomenės poreikius atitinkančios virtualios kultūrinės erdvės vystymas“ įgyvendinimo metu (2018-2022 m.) suskaitmeninti dokumentai.

Nacionalinė biblioteka 2024 m. vykdė lankytojų nuomonės tyrimą, kuriuo siekta išsiaiškinti, kaip lankytojai vertina bibliotekos teikiamų paslaugų kokybę. Vykdam šį tyrimą apklausti 400 Nacionalinėje bibliotekoje per praėjusius metus lankęsi asmenys. Tyrimas parodė, kad lankytojai bibliotekos teikiamas paslaugas vertina labai gerai – pasitenkinimo indeksas 2024 m. siekė 89 proc. (2020 m. – 88 proc., 2022 m. – 86 proc.). Šie rezultatai buvo pasiekti nuosekliai gerinant bibliotekos paslaugų kokybę, koordinuotai planuojant veiklas bei vykdam nustatytus veiklos prioritetus.

Nacionalinės bibliotekos veiklos tikslas „Plėtoti Lietuvos bibliotekų sistemos veiklas, kultūros ir mokslo institucijų sąveiką, duomenų kaupimą ir apdorojimą bei stiprinti informacines ir kultūrines visuomenės kompetencijas“ buvo įgyvendintas pilna apimtimi: užtikrintas Lietuvos ir su Lietuva susijusio publikuoto ir rankraštinio kultūros paveldo

kaupimas ir išsaugojimas, virtualios elektroninio paveldo sistemos turinio atitikimas visuomenės poreikiams; užtikrinta prieiga prie Nacionalinės bibliotekos dokumentų fondo ir pasaulio informacijos išteklių bei ugdytos visuomenės informacinės ir kultūrinės kompetencijos; palaikyta Nacionalinės bibliotekos valdoma infrastruktūra; vykdyti informacijos ir komunikacijos mokslų taikomieji tyrimai; užtikrinta terminijos, metodinių priemonių bei enciklopedijų kūrimo bei ekspertinė veikla; tobulintos Lietuvos bibliotekų sektoriaus specialistų kompetencijos; rengti ir įgyvendinti tyrimų, mokslinės produkcijos leidybos bei sklaidos projektai.

II SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

Nacionalinė biblioteka, įgyvendindama išsikeltus veiklos tikslus bei prioritetus, 2024 m. vykdė vieną veiklos programą – „Visuomenės informacinis aprūpinimas ir informacijos politikos įgyvendinimas“ (toliau – Programa).

2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
		2024 metais	2024 metais	2024 metais		2022 metais	2023 metais	2024 metais	2024 metais	2024 metais	2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
08	Kultūros ir visuomenės informavimo valstybės veiklos sritis	13320,0	13226,3	99,30								
08-001	Visuomenės informacinis aprūpinimas ir informacijos politikos įgyvendinimas	13320,0	13226,3	99,30								
08-001-11-01	Užtikrinti Lietuvos ir su Lietuva susijusio publikuoto ir rankraštinio kultūros paveldo kaupimą ir išsaugojimą	3539,0	3539,0	100,00								

E-08-001-11-01-01	Bibliotekos retų ir senų dokumentų, kurių būklę reikia pagerinti restauruojant ir konservuojant, skaičiaus pokytis (procentai)							25	25,0	100,0		
R-08-0a01-11-01-01-01	Nacionalinės bibliotekos parengtų bibliografinių įrašų dalis Jungtiniame kataloge (procentai)							43	42,66	99,2		
08-001-11-02	Užtikrinti kuriamos virtualios elektroninio paveldo sistemos turinio atitikimą visuomenės poreikiams	244,9	244,9	100,00								
E-08-001-11-02-01	Virtualiųjų apsilankymų VEPIS sistemoje skaičiaus pokytis lyginant su praėjusiais metais (procentai)					48,34	-8,59	7	0,76	10,9		
R-08-001-11-02-01-01	„Europeana“ sistemoje prieinamų suskaitmenintų Lietuvos kultūros paveldo objektų, kurie pagal Europeana turinio pateikimo kokybės reikalavimus atitinka ne žemesnę kaip trečią duomenų					87,24	96,7	96	96,4	100,4		

	kokybės kategoriją, dalis (procentai)											
08-001-11-03	Užtikrinti prieigą prie Nacionalinės bibliotekos dokumentų fondo ir pasaulio informacijos išteklių bei ugdyti visuomenės informacines ir kultūrines kompetencijas	6492,5	6469,8	99,65								
E-08-001-11-03-01	Lankytojų skaičiaus pokytis (procentai)							5	-2,5	-49,0		
R-08-001-11-03-01-01	Viešosios politikos vertinimų, tyrimų ir kitų analitinių išteklių LIBIS Analitinės informacijos bibliotekoje skaičiaus pokytis (procentai)							3	12,4	413,3		
R-08-001-11-03-01-02	Suteiktų paslaugų, įtrauktų į Kultūros paso paslaugų rinkinį, skaičius (vienetai)					16	41	20	44,0	220,0		
R-08-001-11-03-02-01	Portale ibiblioteka.lt vartotojams išduotų el. knygų skaičius (tūkst. vienetų)					14,1	22,5	20	29,2	146,1		
R-08-001-11-03-03-01	Turinio vienetų peržiūrų Nacionalinės bibliotekos Lietuvos viešosioms bibliotekoms prenumeruojamose lietuviškose ir užsienio					505,4	313,5	220	211,8	96,3		

	licencijuojamose duomenų bazėse skaičius (tūkst. vienetų)											
R-08-001-11-03-04-01	Lietuvoje gimusių vaikų, iniciatyvos „Knygų startas“ metu gavusių ankstyvojo skaitymo įgūdžius lavinančių priemonių rinkinius, skaičius (tūkst. vienetų)					27	27	25	25	100,0		
V-08-001-11-03-05-01	Įstaigos projektinio finansavimo paieškos rezultatyvumas (procentai)					53	51	50	57	114,0		
R-08-001-11-03-06-01	Kultūros paso paslaugų gavėjų pasitenkinimas paslaugų kokybe (procentai)							85	98	115,3		
08-001-11-04	Plėtoti ir palaikyti Nacionalinės bibliotekos valdomą infrastruktūrą siekiant užtikrinti skaitmeninių paslaugų plėtrą ir infrastruktūros kibernetinį saugumą	999,3	986,3	98,69								
E-08-001-11-04-01	Nacionalinės bibliotekos valdomų bibliotekų ir atminties institucijų informacinių sistemų paslaugų prieinamumas visuomenei							98	98	100,0		

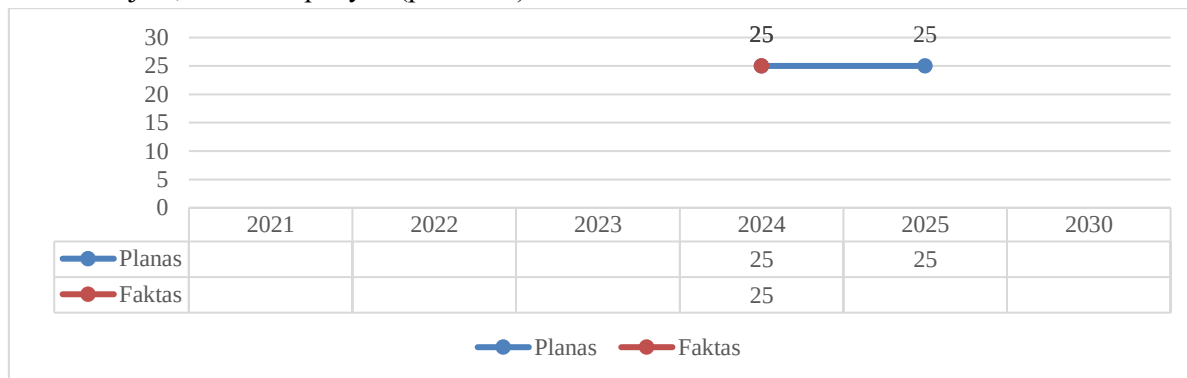
	(procentai)											
R-08-001-11-04-01-01	Įdiegtų LIBIS sistemos atnaujinimų skaičius (vienetai)					25	23	4	13	325,0		
R-08-001-11-04-02-01	Atnaujintų kompiuterinių darbo vietų skaičius viešosiose bibliotekose (vienetai)					220	228	220	265	120,5		
08-001-11-05	Vykdyti mokslinius taikomojus tyrimus, terminijos ir metodinių priemonių, enciklopedijų kūrimo bei ekspertinę veiklą, rengti mokslo ir sklaidos projektus, koordinuoti Lietuvos bibliotekų sektoriaus specialistų kompetencijų ugdymą	2044,2	1986,2	97,16								
E-08-001-11-05-01	Bibliotekų darbuotojų mokymų kokybės ir efektyvumo įvertinimo indeksas (procentai)					89	92	85	93	109,4		
R-08-001-11-05-01-01	Bibliotekų darbuotojų, dalyvavusių kompetencijų					2852	5640	3500	3528	100,8		

	ugdymo renginiuose, skaičius (vienetai)											
R-08-001-11-05-01-02	Mokslinių publikacijų skaičius, tenkantis vienam metodininkui-tyrėjui (vienetai)					0,83	3,59	0,9	1,59	176,7		
R-08-001-11-05-02-01	Lietuvos mokslo tarybos vertinimui pateiktų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir meno veiklos publikacijų skaičius (vienetai)					25	27	25	36	144,0		
R-08-001-11-05-02-02	Išleistų, Nacionalinės bibliotekos strateginės veiklos kryptis atitinkančių, mokslo ir mokslo populiarinimo literatūros leidinių skaičius (vienetai)					21	31	23	31	134,8		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		13320,0	13226,3	99,30								
iš jo:		13320,0	13226,3	99,30								
1.1. valstybės biudžeto lėšos												
1.2. bendrojo finansavimo lėšos												
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos												
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos		340,0	246,3	72,44								
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai												

gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)											
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos											
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos											
Iš viso 01 programai (1 + 2 + 3 + 4)	13320,0	13226,3	99,30								
Iš viso 01 valstybės veiklos sričiai (1 + 2 + 3 + 4)	13320,0	13226,3	99,30								

08-001-11-01 Tęstinės veiklos uždavinys – Užtikrinti Lietuvos ir su Lietuva susijusio publikuoto ir rankraštinio kultūros paveldo kaupimą ir išsaugojimą

1 paveikslas. Bibliotekos retų ir senų dokumentų, kurių būklę reikia pagerinti restauruojant ir konservuojant, skaičiaus pokytis (procentai)

Duomenų šaltinis: Nacionalinės bibliotekos padalinių veiklos ataskaitos

Rodiklis „Bibliotekos retų ir senų dokumentų, kurių būklę reikia pagerinti restauruojant ir konservuojant, skaičiaus pokytis (procentai)“ įvestas tik 2024 m. Ataskaitiniais metais rezultatas buvo toks kaip ir planuota.

2024 m. prioritetą skirtas Nacionalinės bibliotekos fondo dokumentų patikrai: 2024 m. pradėta vykdyti knygų inventorizacija bibliotekos Bendruosiuose fonduose ir Nacionalinio publikuotų dokumentų archyve. Patvirtinti metiniai planai buvo pilnai įgyvendinti.

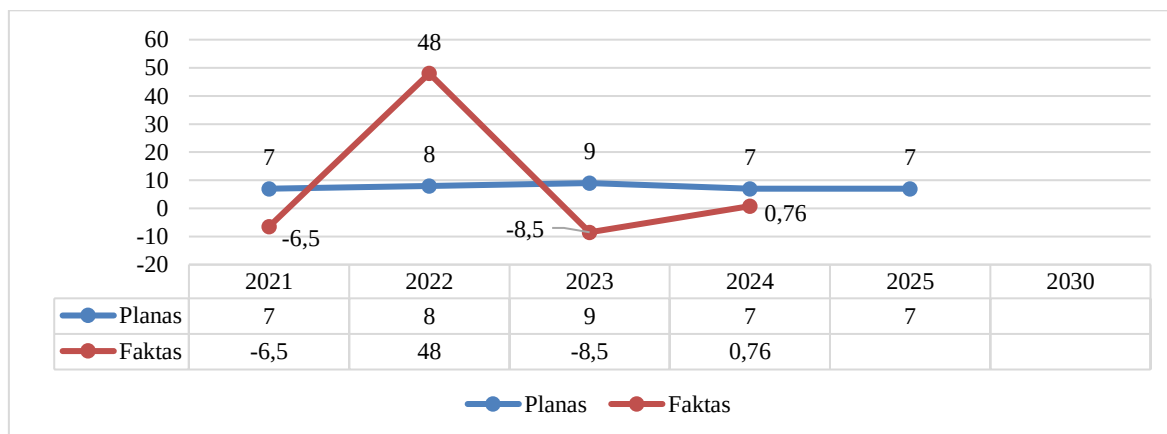
Ataskaitiniais metais taip pat parengtas kūrinių ar kitų objektų, kuriais nebeprekiuojama, duomenų teikimo aprašas. Įsigaliojus Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo pataisoms, įstatymas papildytas nauju skyriumi, reglamentuojančiu kūrinių, kuriais nebeprekiuojama, naudojimo sąlygas, todėl buvo organizuoti susitikimai su Lietuvos bibliotekų specialistais, portalo *epaveldas.lt* partneriais, leidyklomis, asociacijomis (LATGA, AGATA, AVAKA) – pristatytas kultūros paveldo įstaigoms aktualių nuostatų ir Direktyvos (ES) 2019/790 praktinis taikymas.

Siekiant užtikrinti sklandų visuomenės informacinį aprūpinimą sėkmingai įgyvendintas rezultato rodiklis „Nacionalinės bibliotekos parengtų bibliografinių įrašų dalis Jungtiniame kataloge (procentai)“ (planas proc. – 43, rezultatas, proc. – 42,66, pasiekimo proc. – 99,2 proc.). Lietuvos integrali bibliotekų informacinė sistema (LIBIS) per ataskaitinius metus buvo papildyta 48 236 vnt., Nacionalinės bibliotekos specialistų parengtais, valstybinės einamosios, nacionalinės retrospektyviosios ir lituanikos bibliografiniais įrašais.

Šio tęstinės veiklos uždavinio rezultatai, susiję su informacijos išteklių duomenų kaupimu ir apdorojimu, reikšmingai prisidėjo prie Nacionalinės bibliotekos veiklos tikslo „Plėtoti Lietuvos bibliotekų sistemos veiklas, kultūros ir mokslo institucijų sąveiką, duomenų kaupimą ir apdorojimą bei stiprinti informacines ir kultūrinės visuomenės kompetencijas“ įgyvendinimo. Taip pat šio uždavinio rezultatai prisidėjo ir prie kultūros ministro valdymo srities 1 veiklos prioriteto „Kultūros vaidmens stiprinimas asmens, visuomenės ir valstybės raidoje“ įgyvendinimo.

08-001-11-02 Tęstinės veiklos uždavinys – Užtikrinti kuriamos virtualios elektroninio paveldo sistemos turinio atitikimą visuomenės poreikiams

2 paveikslas. Virtualiųjų apsilankymų VEPIS sistemoje skaičiaus pokytis lyginant su praėjusiais metais (procentai)

Duomenų šaltinis: Nacionalinės bibliotekos padalinių veiklos ataskaitos

Šio kriterijaus reikšmė yra mažesnė, nei planuota, dėl šių priežasčių: 2022 m. visuomenei pristatytas atnaujintas portalas *epaveldas.lt* buvo pritaikytas visoms populiariausioms naršyklėms, taip pat aktyviai vykdytos sukurtų naujų interaktyvių paslaugų ir įrankių, kolekcijų ir parodų viešinimo veiklos, tad planuota rodiklio reikšmė buvo stipriai viršyta: planuota, proc. – 8, įgyvendinta, proc. – 48 (pasiekimo proc. – 537). 2024 m. portalo lankymo tendencijos stabilizavosi. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad, išskyrus išskirtinius 2022 m. rezultatus, lankytojų skaičius portale 2024 m. buvo didžiausias per pastaruosius metus. Nacionalinė biblioteka sistemingai įgyvendino suplanuotas portalo *epaveldas.lt* turinio ir paslaugų viešinimo priemones, kurios leido pasiekti stabilesnius lankytojų pokyčio rodiklio rezultatus.

2024 m. toliau buvo gerinama suskaitmeninto kultūros paveldo objektų metaduomenų kokybė, taip prisidedant prie jų didesnio atvėrimo pakartotiniam panaudojimui (skaitmenintiems KPO, esantiems portale *epaveldas.lt*, suteikiama laisvesnė licencija). Vėliau objektai eksportuojami į *Europeana* platformą, kurioje 96,4 proc. (planuota, proc. – 96) iš visų šioje sistemoje prieinamų suskaitmenintų Lietuvos kultūros paveldo objektų atitinka ne žemesnę kaip trečią duomenų kokybės kategoriją.

Ataskaitiniais metais taip pat pasirašyta 15 autoriinių licencinių sutarčių su autoriais ar jų teisių paveldėtojais dėl knygų, plakatų ir kitų dokumentų (29 pavad.) skaitmeninimo ir jų viešinimo portale *epaveldas.lt*.

Paminėtina, kad įgyvendinant bendradarbiavimo sutartį su kolekcininku dr. Jauniumi Gumbiu 2024 m. portale *epaveldas.lt* patalpinta, kolekcininkui priklausanči, retai Lietuvos muziejuose ir bibliotekose aptinkamų vertingų Lietuvos istorijos šaltinių kolekcija, kurią sudaro 276 suskaitmeninti dokumentinio kultūros paveldo objektai.

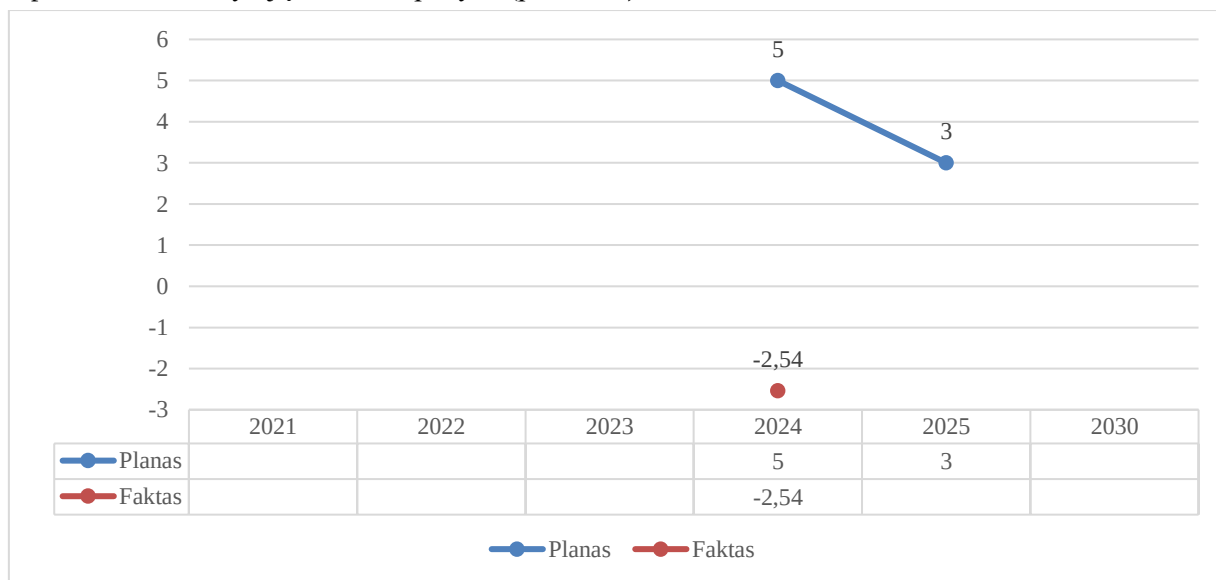
Kaip jau buvo minėta, Nacionalinė biblioteka ataskaitiniais metais taip pat sėkmingai įgyvendino suplanuotas Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 08-001-04-01-03 „Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą“ projekto „E-

kultūros platforma (vieningas suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros ir audiovizualinio turinio, elektroninių paslaugų ir sklaidos portalas)“ veiklas: buvo organizuoti reguliarius teminiai susitikimai su projekto partneriais (iš viso – 40) ir renginiai (4 renginiai, 220 dalyvių), skirti kuruoto turinio, eKultūros objektų atrankos temoms aptarti; pasirašyta „eKultūra“ portalo sukūrimo sutartis su diegėju, taip pat pasirašytos 3D skenavimo sutartys su nekilnojamųjų objektų savininkais bei atlikta užsienio šalių autorių teisių ir gretutinių teisių taikymo analizė.

Šio tęstinės veiklos uždavinio rezultatai, susiję su virtualios elektroninio paveldo sistemos turinio plėtra, reikšmingai prisidėjo prie Nacionalinės bibliotekos veiklos tikslo „Plėtoti Lietuvos bibliotekų sistemos veiklas, kultūros ir mokslo institucijų sąveiką, duomenų kaupimą ir apdorojimą bei stiprinti informacines ir kultūrinės visuomenės kompetencijas“ įgyvendinimo. Taip pat šio uždavinio rezultatai prisidėjo ir prie kultūros ministro valdymo srities 3 veiklos prioriteto „Integralios kultūros paveldo apsaugos ir aktualizavimo politikos stiprinimas“ įgyvendinimo. Tęstinės veiklos uždavinio rezultatai taip pat reikšmingai prisidėjo prie XVIII Vyriausybės programos projekto (darbo) „Kultūros svarba asmens, visuomenės ir valstybės raidai“ veiksmo Nr. 2.1.7. „Užtikrinti visiems gyventojams universalią prieigą prie skaitmeninių kultūros išteklių, diegiant integralius organizacinius ir technologinius sprendinius“ įgyvendinimo.

08-001-11-03 Tęstinės veiklos uždavinys – Užtikrinti prieigą prie Nacionalinės bibliotekos dokumentų fondo ir pasaulio informacijos išteklių bei ugdyti visuomenės informacines ir kultūrinės kompetencijas

3 paveikslas. Lankytojų skaičiaus pokytis (procentai)

Duomenų šaltinis: Nacionalinės bibliotekos padalinių veiklos ataskaitos

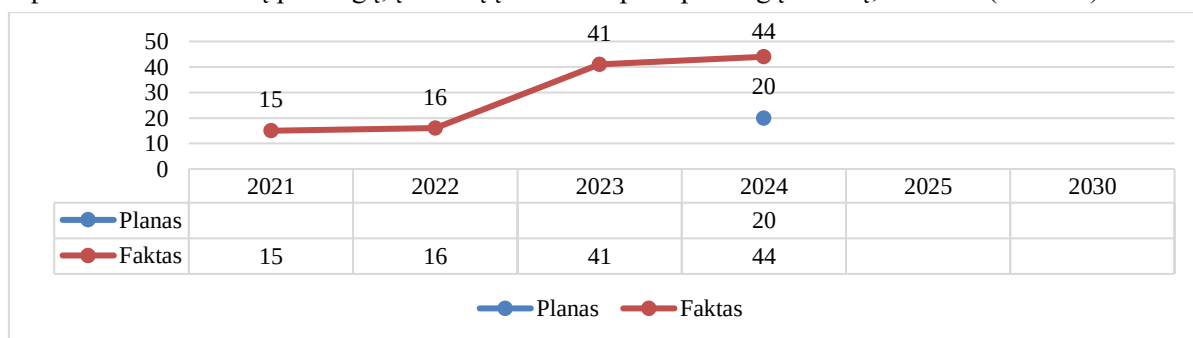
Planuojant 2024 m. rodiklio reikšmės buvo atsižvelgiama į tai, kad Nacionalinės bibliotekos lankytojų skaičiaus pokytis 2021–2023 m. išlaikė stabilias augimo tendencijas (2023 m. fizinių apsilankymų skaičius, lyginant su 2022 m., Nacionalinėje bibliotekoje augo net 18 proc.; 2022 m. – 296 726, 2023 m. – 352 475); virtualių lankytojų skaičius 2023 m. buvo didžiausias per pastaruosius ketverius metus – 4 822 951 (palyginti: 2021 m. – 2 628 915, 2022 m. – 3 105 816).

Ataskaitiniais metais lankytojų skaičiaus augimas gerokai sulėtėjo. Didžiausią įtaką tam turėjo sumažėjęs virtualių lankytojų srautas: 2024 m. – 4 645 147. Itin ryškus virtualių lankytojų skaičius fiksuotas šiuose Nacionalinės bibliotekos administruojamose interneto svetainėse: *vle.lt* (2024 m. – 1 345 784, 2023 m. – 1 866 181), *ibiblioteka.lt* (2024 m. – 1 176 117, 2023 m. – 1 302 099). Taip pat, pažymėtina, kad Kultūrinės edukacijos svetainėje *kulturospasas.lt* dėl techninių kliūčių virtualūs lankytojai pradėti fiksuoti tik 2024 m. III ketvirtį.

Pabrėžtina, kad fizinių lankytojų skaičius toliau stabiliai augo: 2024 m. – 398 729, t.y. 13 proc. daugiau nei 2023 m. Tradiciškai daugiausia lankytojų sulaukta gegužės–birželio ir rugsėjo–gruodžio mėnesiais. Vidutiniškai per mėnesį apsilankė 33,2 tūkst. lankytojų, per dieną – virš 1100 lankytojų. Palangos vasaros skaitykloje 2024 m. apsilankė daugiau kaip 7,3 tūkst. lankytojų, t.y. 7,3 proc. daugiau nei 2023 m. (6,8 tūkst.).

Dar 2023 m. Nacionalinė biblioteka kartu su Vyriausybės strateginės analizės centru ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija įgyvendino svarbų analitinės informacijos sklaidos projektą – Lietuvos integralioje bibliotekų informacijos sistemoje sukūrė Analitinės informacijos biblioteką (AIB). Joje sistemingai kaupiami ir viešinami Lietuvoje atliktų tyrimų analitiniai išteklių. 2024 m. šioje įrodymų ir analitinės informacijos bibliotekoje buvo paskelta 231 viešosios politikos vertinimų, tyrimų ir kitų analitinių išteklių. Planuotas rodiklio „Viešosios politikos vertinimų, tyrimų ir kitų analitinių išteklių LIBIS Analitinės informacijos bibliotekoje skaičiaus pokytis (procentai)“ rezultatas – 12,4 proc. (2024 m. planas – 3 proc.).

4 paveikslas. Suteiktų paslaugų, įtrauktų į Kultūros paso paslaugų rinkinį, skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Nacionalinės bibliotekos padalinių veiklos ataskaitos

2024 m. Nacionalinės bibliotekos specialistai reaguodami į besikeičiančius lankytojų poreikius bei siekdami gerinti teikiamų paslaugų kokybę parengė 6 naujas edukacines programas, kurios buvo įtrauktos Kultūros paso paslaugų rinkinį. 2023 metais pradėjusi veikti Kultūrinės edukacijos sistema tampa vis aktyviau naudojama mokyklų bendruomenės, ne tik Kultūros paso koordinatorių, tad rodiklio rezultatai gerokai viršijo planuotą skaičių.

Ataskaitiniu laikotarpiu atnaujintas siūlomų edukacijų sąrašas, vykdytos naujos edukacijos, patvirtintos Kultūros paso programoje, bei vykdyta intensyvi edukacinė veikla Palangos vasaros skaitykloje. Tai leido išlaikyti stabiliai aukštą edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičių: bendras dalyvių skaičius – 14 294, iš jų virtualių edukacijų dalyvių skaičius – 5 414 (palyginimui: 2023 m. surengtose edukacinėse veiklose bendrai dalyvavo 15 011 žmonės). Paminėtina, kad 2024 m. Vilniaus specialiajame lopšelyje-darželyje „Čiauškutis“ Nacionalinės bibliotekos edukatoriai vykdė garsinio skaitymo edukacijas vaikams su įvairiomis negaliomis ir spec. poreikiais (iš viso – 68 dalyviai).

Siekiant užtikrinti prieigą prie Nacionalinės bibliotekos dokumentų fondo ir pasaulio informacijos išteklių buvo įgyvendintos ir kitos svarbios veiklos: 2024 m. buvo užprenumeruota 3 875 el. knygų licencijų (2 097 el. knygų pavadinimų) bei įsigyta 156 „Taylor & Francis“ elektroninės knygos; pagal parengtą duomenų bazių įsigijimo Nacionalinei ir Lietuvos bibliotekoms grafiką įsigytos šios duomenų bazės: „Delfi Plius“ ir „15minMAX“ mokamo turinio platformos, „Vyturys“ (ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų literatūra), *Medici.tv*, ELTA, „Infolex“ bei „Naxos Music Library“. Vykdam aktyvią viešinimo veiklą pavyko pasiekti ir viršyti planuotus susijusio rodiklio „Portale ibiblioteca.lt vartotojams išduotų el. knygų skaičius (tūkst. vnt.)“ rezultatus (planuota – 20 tūkst. vnt., įgyvendinta – 29,2 tūkst. vnt. (pasiekimo proc. – 146) bei rodiklio „Turinio vienetų peržiūrų Nacionalinės bibliotekos Lietuvos viešosioms bibliotekoms prenumeruojamose lietuviškose ir užsienio licencijuojamose duomenų bazėse skaičius (tūkst. vnt.)“ rezultatus (planuota – 220 tūkst. vnt., įgyvendinta – 211,8 tūkst. vnt. (pasiekimo proc. – 96,3)).

Svarbu išskirti, kad ataskaitiniais metais sėkmingai užbaigti testiniai Skaitymo skatinimo programos projektai: „Metų knygos rinkimai“, Nacionalinio skaitymo ambasadoriaus komunikacinė kompanija, iniciatyva „Tėčiai skaito vaikams“. Įvyko trys iniciatyvai „Tėčiai skaito vaikams“ skirti renginiai, taip pat organizuojant įvairius konkursus buvo kviečiama prisijungti ir kitas šalies bibliotekas bei ugdymo įstaigas. Bendradarbiaujant su projektu „Vilnius skaito“, Lukiškių aikštėje veikiančioje skaitykloje buvo parengta iniciatyvos „Tėčiai skaito vaikams“ teminė knygų lentyna.

Ataskaitinių metų rudenį taip pat buvo organizuota konferencija „Vaikų literatūra kaip pažinimas“, kurios metu buvo ne tik skaitomi pranešimai, vyko 2 diskusijos bei 5 edukaciniai užsiėmimai. Taip pat vyko seminaras specialistams „Ankstyvasis skaitymas: teorija ir praktika“. Seminaro praktinėje dalyje Nacionalinės bibliotekos edukatoriai dalijosi žiniomis, sukaupiomis vykdant ankstyvojo skaitymo skatinimo projektą „Knygų startas“ ir jo pagrindu organizuojamus mokymus šeimoms „Pupulių skaitymai“.

Vykdam ankstyvojo skaitymo skatinimo projektą „Knygų startas“ 2024 m. dalyvauta vaikų literatūros festivalyje „Book On“ Liuksemburge. Čia vietinei pedagogų bei akademikų bendruomenei buvo pristatytos projekto veiklos, tikslai bei rezultatai, aptarta ankstyvojo skaitymo skatinimo projektų Lietuvoje bei užsienyje praktika.

Įgyvendinant šio veiklos uždavinio priemonę „Organizuoti ir vykdyti Nacionalinės bibliotekos veiklos aprūpinimą bei projektinę veiklą“, per ataskaitinį laikotarpį parengtos 33 paraiškos (palyginimui: 2023 m. – 47), pritraukta 576,5 tūkst. Eur projektinių lėšų. Daugiausia pateiktų projektų paraiškų skirta bibliotekos turinio pakartotiniam naudojimui, sklaidai ir leidybai (20), neformaliajam ugdymui (4), paslaugų plėtrai (5).

Įgyvendinant šio veiklos uždavinio priemonę „Organizuoti ir vykdyti kultūrinės edukacijos informacinės sistemos palaikymą, priežiūrą, viešinimą ir sklaidą“ organizuoti ir įgyvendinti 2 Kultūros paso kvietimai teikti paraiškas.

Pagrindinė Kultūros paso sistemos 2024 m. statistika:

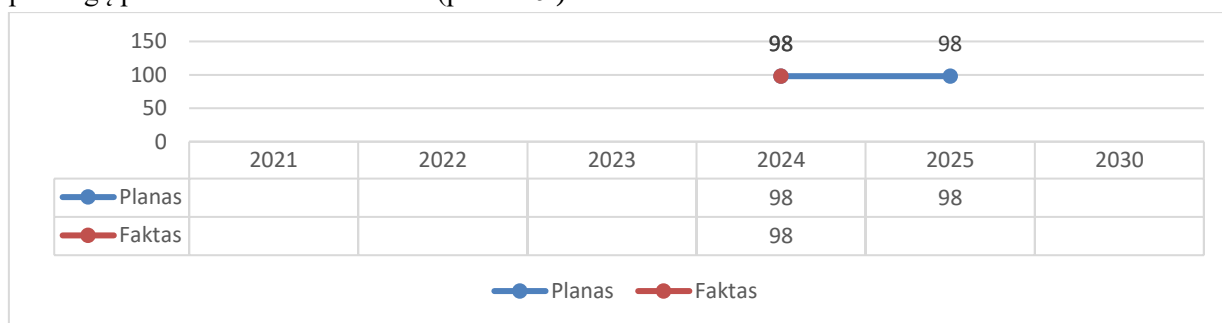
- į paslaugų rinkinį įtraukta 1 611 paslaugų;
- prie sistemos prisijungė 7 272 mokytojai (2 000 mokytojų daugiau nei 2023 metais) ir 1 599 paslaugų teikėjai (300 daugiau nei 2023 metais);
- per sistemą pateikti 29 327 užsakymai;
- Kultūros paso rinkinyje buvo 5 668 Kultūros paso veiklos.
- įvyko 24 600 Kultūros paso veiklų; jose dalyvavo 301 450 mokinių.

Ataskaitiniais metais fiksuotas ir itin aukštas pasitenkinimas Kultūros paso paslaugų kokybe: rodiklio „Kultūros paso paslaugų gavėjų pasitenkinimas paslaugų kokybe (procentai)“ reikmė 2024 m. – 98 proc. (planuota – 85 proc., įgyvendinimo proc. – 115).

Šio tęstinės veiklos uždavinio rezultatai reikšmingai prisidėjo prie Nacionalinės bibliotekos veiklos tikslo „Plėtoti Lietuvos bibliotekų sistemos veiklas, kultūros ir mokslo institucijų sąveiką, duomenų kaupimą ir apdorojimą bei stiprinti informacines ir kultūrinės visuomenės kompetencijas“ įgyvendinimo. Taip pat šio uždavinio rezultatai prisidėjo ir prie kultūros ministro valdymo srities 1 veiklos prioriteto „Kultūros vaidmens stiprinimas asmens, visuomenės ir valstybės raidoje“ bei 2 veiklos prioriteto „Kultūros paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas“ įgyvendinimo. Tęstinės veiklos uždavinio rezultatai taip pat reikšmingai prisidėjo XVIII Vyriausybės programos projekto (darbo) „Kultūros svarba asmens, visuomenės ir valstybės raidai“ veiksmo Nr. 2.1.7. „Užtikrinti visiems gyventojams universalią prieigą prie skaitmeninių kultūros išteklių, diegiant integralius organizacinius ir technologinius sprendinius“ ir veiksmo Nr. 2.1.6. „Plėsti kultūros paso paslaugų turinį ir sklaidos formas, pritaikant įvairių tikslinių grupių poreikiams“ įgyvendinimo.

08-001-11-04 Tęstinės veiklos uždavinys – Plėtoti ir palaikyti Nacionalinės bibliotekos valdomą infrastruktūrą siekiant užtikrinti skaitmeninių paslaugų plėtrą ir infrastruktūros kibernetinį saugumą.

5 paveikslas. Nacionalinės bibliotekos valdomų bibliotekų ir atminties institucijų informacinių sistemų paslaugų prieinamumas visuomenei (procentai)

Duomenų šaltinis: Nacionalinės bibliotekos padalinių veiklos ataskaitos

Planuotas naujo rodiklio „Nacionalinės bibliotekos valdomų bibliotekų ir atminties institucijų informacinių sistemų paslaugų prieinamumas visuomenei (procentai)“ rezultatas pasiektas sėkmingai. Ataskaitiniais metais įvykę sistemų sutrikimai buvo susiję tik su valstybinės debesijos infrastruktūros sutrikimais. Nepaisant to, Nacionalinės bibliotekos specialistai dėjo visas pastangas, kad sutrikimai būtų pašalinti kaip galima greičiau bei efektyviau.

Įgyvendinant investicijų projektą „Bibliotekų kompiuterizavimas“ atnaujintos 265 kompiuterinės darbo vietos Lietuvos viešosiose bibliotekose.

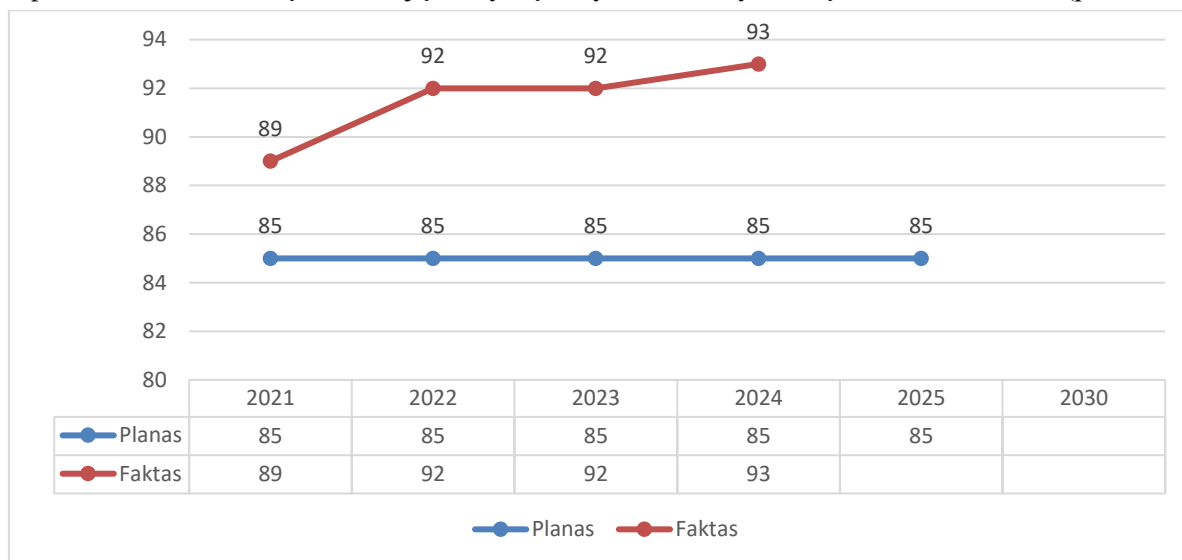
Paminėtina, kad ataskaitiniais metais reguliariai teikta metodinė pagalba viešųjų bibliotekų specialistams dirbantiems su LIBIS ir VEPIS informacinėmis sistemomis: visus metus buvo sistemingai sprendžiamos užklauskos, susijusias su LIBIS informacinės sistemos funkcionavimu, gautos iš viešųjų bibliotekų ir kitų institucijų specialistų. Pagalbos tarnybos sistemoje 2023 m. buvo užregistruoti ir išspręsti 3 218 kreipinių. Taip pat, siekiant efektyvesnio

sistemos veikimo, LIBIS sistemos atnaujinimai buvo įgyvendinami smulkesniais etapais nei planuota: 2024 m. buvo įdiegta 13 vnt. LIBIS sistemos atnaujinimų (planuota, vnt. – 4).

Šio tęstinės veiklos uždavinio rezultatai reikšmingai prisidėjo prie Nacionalinės bibliotekos veiklos tikslo „Plėtoti Lietuvos bibliotekų sistemos veiklas, kultūros ir mokslo institucijų sąveiką, duomenų kaupimą ir apdorojimą bei stiprinti informacines ir kultūrinės visuomenės kompetencijas“ įgyvendinimo. Taip pat šio uždavinio rezultatai prisidėjo ir prie kultūros ministro valdymo srities 2 veiklos prioriteto „Kultūros paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas“ įgyvendinimo.

08-001-11-05 Tęstinės veiklos uždavinys – Vykdyti mokslinius taikomuosius tyrimus, terminijos ir metodinių priemonių, enciklopedijų kūrimo bei ekspertinę veiklą, rengti mokslo ir sklaidos projektus, koordinuoti Lietuvos bibliotekų sektoriaus specialistų kompetencijų tobulinimą

6 paveikslas. Bibliotekų darbuotojų mokymų kokybės ir efektyvumo įvertinimo indeksas (procentai)

Duomenų šaltinis: Nacionalinės bibliotekos padalinių veiklos ataskaitos

Ataskaitiniais metais Nacionalinė biblioteka sėkmingai įgyvendino Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 08-001-04-01-01 „Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas“ projektą „Kultūros sektoriaus bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų tobulinimas“. 2024 m. buvo pradėtas kompetencijų modelio pilotavimas, kuriame dalyvauja šešios kultūros įstaigos – Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, Lietuvos literatūros ir meno archyvas, Maironio lietuvių literatūros muziejus, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka. Taip pat, toliau buvo plėtojama mokymosi aplinka „Kompetencijų biblioteka“ – pakviesta nauja, savivaldybių muziejų darbuotojų, grupė, sukurtas e.mokymų elektroninis katalogas. Ataskaitiniais metais organizuoti 108 bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų mokymai (bibliotekininkų dalyvavusių mokymuose skaičius – 3528), koordinuotas stažuočių Nacionalinėje bibliotekoje ir Lietuvos viešosiose bibliotekose organizavimas (2024 m. planuota 20, įgyvendinta 60 stažuočių (unikalių dalyvių – 87). Ataskaitiniais metais daug

dėmesio buvo skirta Lietuvos viešųjų bibliotekų profesinių kompetencijų mokymų poreikių analizei, specialistams pasiūlytos įvairios formos žinių ir kompetencijų tobulinimui – ne tik tradiciniai gyvi ir nuotoliniai mokymai, bet ir konferencijos, seminarai, profesinės konsultacijos. Mokymosi aplinkoje „Kompetencijų biblioteka“ taip pat buvo patalpinti itin aktualūs e-mokymai „LIBIS komplektavimo posistemis“. Tai lėmė ir rodiklio „Bibliotekų darbuotojų mokymų kokybės ir efektyvumo įvertinimo indeksas (procentai)“ itin sėkmingą įgyvendinimą – 93 proc. (planuota, proc. – 85, pasiekimo proc. – 109).

Nacionalinė biblioteka 2024 m. toliau sistemingai vykdė mokslo tiriamąją veiklą: bibliotekos specialistai ataskaitiniais metais publikavo 20 mokslinių publikacijų bei 42 mokslo populiarinimo straipsnių ir publikacijų. Taip pat įvykdytų tyrimų pagrindu buvo parengti ir nacionalinėse bei tarptautinėse konferencijose pristatyti 55 pranešimai.

2024 m., minint 80-iasias Baltijos ir kitų Rytų Europos šalių gyventojų traukimosi į Vakarus (po II pasaulinio karo) ir vadinamųjų DP (Displaced people – perkeltieji asmenys) stovyklų kūrimosi pradžios metinę, visus metus vykdytomis priemonėmis siekta aktualizuoti Lietuvos atminties institucijų vaidmenį saugant ir įprasminant tautos istorinę ir kultūrinę atmintį. Šiuo tikslu buvo atlikti moksliniai dokumentinio paveldo tyrimai, jų rezultatai leido parengti ir įgyvendinti dvi parodas: „Lietuvos kelias į ES“ ir „Išblokštieji: pasitraukimo į Vakarus patirtys 1944–1952 metais“; surengti tarptautinę konferenciją „Aštuoni dešimtmečiai po 1944 m.: tada ir dabar“; parengti temines edukacines programas, kurios buvo realizuotos ne tik Vilniuje, bet ir kituose šalies regionuose.

2024 m. daug dėmesio skirta parlamentinės bibliotekos veiklą stiprinimui, orientuojantis ne tik į Seimo, bet ir Vyriausybės, ministerijų, kitų atsakingų institucijų informacinę-analitinę aprūpinimą. Per 2024 m. iš viso parengtos ir užsakovams išplatintos 92 analitinės apžvalgos ir 518 spaudos ir teminių–bibliografinių apžvalgų (vidutiniškai vieno spaudos lanko apimties), leistos 24 analitinių, teminių bibliografinių-informacinių ir reguliarių (kassavaitinių) spaudos apžvalgų biuletenių serijos. Viešasis diskursas ir toliau nagrinėtas įvairiais kultūros politikos, klimato kaitos diplomatijos, Ukrainos karo, energetikos, medijų, švietimo, kalbos politikos klausimais. Paminėtina, kad Vyriausybės kanceliarijos prašymu parengta itin didelės apimties (1611 psl.) spaudos apžvalga „Lietuvos kelias į Europos Sąjungą (1994–2004 m.)“, kuri buvo pristatyta parodoje, skirtoje Lietuvos stojimo į ES dvidešimtmečiui. Šiuo metu ji pildoma ir rengiama publikavimui.

Ataskaitiniais metais Nacionalinės bibliotekos specialistai taip pat aktyviai vykdė ekspertinę bei metodinę veiklą. Ruošiantis Lietuvos bibliotekų statistikos rinkimo įrankio pakeitimui buvo organizuoti 13 mokymų, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 1 000 dalyvių iš visų Lietuvos bibliotekų. Taip pat nuolat teikta metodinė pagalba viešosioms bibliotekoms prenumeruojamų lietuviškų ir užsienio duomenų bazių naudojimo ir administravimo, vaikų literatūros, LIBIS komplektavimo ir katalogavimo klausimais.

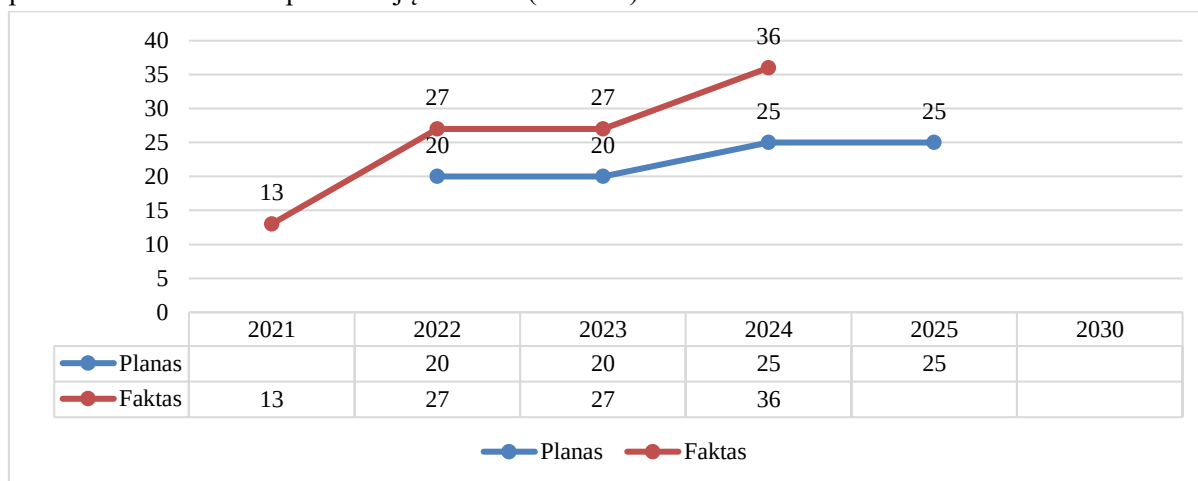
Svarbu paminėti, kad ataskaitiniais metais buvo įgyvendinami dar du Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos projektai: „Kultūra atrakina: paveldo pažinimas mokytojams“ ir „Pozityvios žinios apie kultūros paveldą“ (Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 08-001-04-06-01 „Tvorių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ veiklą Nr. 1 „Pažinimo įgūdžių formavimas“ ir Nr. 2 „Pozityvios žinios apie kultūros paveldą“ finansavimas).

- Projektas „Kultūra atrakina: paveldo pažinimas mokytojams“: suorganizuota 12 mokymų; mokymų dalyvių skaičius (unikalių) – 87. Visi mokymai vyko unikaliose

vietose, kuriose mokytojai stiprina savo kultūrinės kompetencijas, dalyvaudami išskirtinėse edukacijose bei ekskursijose, praturtinusiose programą ir jos turinį.

- Projektas „Pozityvios žinios apie kultūros paveldą“ sėkmingai užbaigtas: 6 straipsniai (fotoreportažai) paskelbti interneto portaluose *LRT.lt* ir *bernardinai.lt*, regioninėse internetinės žiniasklaidos priemonėse ir spaudoje (profesionalaus turinio peržiūrų skaičius – 322 412).

8 paveikslas. Lietuvos mokslo tarybos vertinimui pateiktų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir meno veiklos publikacijų skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Nacionalinės bibliotekos padalinių veiklos ataskaitos

Ataskaitiniais metais Lietuvos mokslo tarybos vertinimui pateikta 44 proc. daugiau Nacionalinės bibliotekos ekspertų ir tyrėjų parengtų ir publikuotų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir meno veiklos publikacijų, nei planuota (pateikta – 36, planuota – 25).

Pažymėtina, kad per ataskaitinį laikotarpį Nacionalinė biblioteka taip pat intensyviai vykdė tyrimų ir mokslinės sklaidos veiklas ir išleido 31 leidinį (palyginimui: 2023 m. – 21).

2024 m. Nacionalinėje bibliotekoje lankėsi Europos mokslinių bibliotekų konsorciumo (The Consortium of European Research Libraries, CERL) rinkinių apsaugos darbo grupės šeštosios vasaros stovyklos dalyviai (Danijos, Norvegijos, Švedijos, Suomijos, Didžiosios Britanijos, Estijos, Lenkijos, Vokietijos, Austrijos, Italijos, Belgijos, Olandijos, Airijos, Lietuvos mokslinių bei nacionalinių bibliotekų, archyvų atstovai). Vilniaus universiteto bibliotekos organizuotos tyrėjų stovyklos dalyviai buvo supažindinti su Nacionalinės bibliotekos specialiųjų rinkinių saugojimu ir priežiūra, išskirtinių senųjų spausdintinių ir rankraštinųjų dokumentų apsaugos priemonėmis, XX–XXI a. personalinėmis kolekcijomis.

Kaip jau buvo minėta, ataskaitiniais metais biblioteka išleido išskirtinę knygą „Ex libris Bibliothecae nationalis Lituaniae“, skirtą Nacionalinės bibliotekos 105 metų sukakčiai paminėti (knyga išleista ir anglų kalba). Šis leidinys – tai įvairialypis pasakojimas apie Lietuvos knygos kultūros istoriją, atskleidžiantis Nacionalinėje bibliotekoje saugomo XIV–XIX a. rankraštinio ir spausdintinio dokumentinio paveldo svarbą bei istorinę reikšmę bei pristatantis Lietuvos kultūrai ir istorijai reikšmingus dokumentus, dalis iš kurių yra ir įtraukti į UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ Lietuvos nacionalinį registrą.

Šio tęstinės veiklos uždavinio rezultatai reikšmingai prisidėjo prie Nacionalinės bibliotekos veiklos tikslo „Plėtoti Lietuvos bibliotekų sistemos veiklas, kultūros ir mokslo institucijų sąveiką, duomenų kaupimą ir apdorojimą bei stiprinti informacines ir kultūrinės

visuomenės kompetencijas“ įgyvendinimo. Taip pat šio uždavinio rezultatai prisidėjo ir prie kultūros ministro valdymo srities 1 veiklos prioriteto „Kultūros vaidmens stiprinimas asmens, visuomenės ir valstybės raidoje“, 2 veiklos prioriteto „Kultūros paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas“ įgyvendinimo.

III SKYRIUS

VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ IR VALSTYBĖS KONTROLIUOJAMŲ VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ VEIKLOS REZULTATAI

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka neturi valdomų įmonių ar kontroliuojamų viešųjų įstaigų.

Generalinė direktorė

Aušrinė Žilinskienė

Generalinės direktorės patarėja

Alma Masevičienė
